

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan de raads- en commissieleden
van de gemeente Midden-Drenthe

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, wo, vr 8.30 – 16.30
di 8.30 – 14.30
do 8.30 – 20.00
Smilde Elzenlaan 10
ma 8.30 – 12.00

Datum: 12 mei 2020
Behandeld door: Tiny van Hoek
Zaaknummer: 1568230
Onderwerp: Bestuursopdracht tender elektrificatie

Bijlagen:

Geachte raads- en commissieleden,

Op 23 april jl. heeft u de Duurzaamheidsvisie Midden-Drenthe vastgesteld. Daarmee heeft u uitgesproken bij de inpassing van grootschalige zonneparken in Midden-Drenthe te kiezen voor de aanpak van de tendersystematiek (beautycontest).

Wij hebben op 12 mei jl. ingestemd met de bestuursopdracht voor deze tender. Met deze brief informeren wij u hierover.

Onze opgave

Zoals gezegd, heeft u op 23 april 2020 de Duurzaamheidsvisie vastgesteld. Daarin is de energiebehoefte van de gemeente in kaart gebracht. De elektriciteitsvraag in de gemeente is berekend op 552 Tj. Een deel daarvan kunnen we invullen met zonnepanelen op daken, met kleinschalige zonneparken en met kleine windmolens. De rest, 352 Tj, moeten we invullen met grootschalige energieopwek. Deze 352 Tj staat gelijk aan ongeveer 140 ha zonnepark.

De uitwerking van de tender hiervoor bestaat uit een maatschappelijk proces. Daarin wordt in de eerste plaats bepaald wat de criteria zijn waaraan de zonneparken moeten voldoen (denk aan landschappelijke inpassing, procesparticipatie, ecologie, financiële participatie, netinpassing, e.d.). In de tweede plaats wordt vastgelegd hoe we deze criteria gaan wegen en in de derde plaats wie er in de 'toetsingscommissie' zullen zitten.

Uitgangspunten bestuursopdracht tender

Duurzaamheidsvisie

De uitgangspunten van de Duurzaamheidsvisie zullen bij de tender leidend zijn:

- Opbrengsten in de regio houden

- Verduurzaming is voor iedereen betaalbaar en behapbaar
- Integraliteit en koppelkansen met andere ontwikkelingen
- Met elkaar en lokaal

Zonneladder

In de raadsbrief van 12 mei 2020 over het drijvende zonnepark De Mussels hebben wij u geïnformeerd over de zonneladder van Midden-Drenthe. In de tender willen wij zoveel mogelijk sturing op de zonneladder van Midden-Drenthe geven. De zonneladder van Midden-Drenthe wordt daarom als wegingsfactor in de tender meegenomen.

Hierna beschrijven we een korte voorbeelduitwerking.

Initiatieven in trede 3 scoren hoger dan die in trede 4. Dat betekent dat initiatieven in trede 4 die lagere score moeten compenseren, bijvoorbeeld door een verdergaande financiële participatie. Initiatieven in de tredes 1 en 2 scoren weer hoger dan die in tredes 3 en 4.

Trede 3 heeft dus voorrang qua invulling op trede 4, omdat bewoners dat in het algemeen prefereren en omdat het beter aansluit op bestaand beleid en inzichten.

Lokaal eigenaarschap

We streven bij de zonneparken naar 50% lokaal eigenaarschap. Initiatiefnemers zullen inzichtelijk moeten maken welke inspanningen zij hebben gepleegd om te komen tot 50% lokaal eigenaarschap. Initiatieven met lokaal eigenaarschap zullen beter scoren dan initiatieven zonder lokaal eigenaarschap. Als er kansrijke en gewenste initiatieven zijn tot het realiseren van een zonnepark en 50% eigenaarschap is daarbij niet realistisch, zal er gezocht moeten worden naar een model waarin gestaffeld wordt berekend welke (significante) bijdrage wordt gevraagd van investeerders. De hieruit voortvloeiende inkomsten kunnen dienen ter voeding van een energietransitie aanjaagfonds voor de gemeente Midden-Drenthe. In de uitwerking van de tender zullen we daarom voorstellen doen hoe deze staffeling er uit ziet en welke bedragen er aan gekoppeld zullen worden.

Netaansluiting

Uit gesprekken met Enexis blijkt dat zij haar netcapaciteit in ieder geval gaat uitbreiden zodat zij kan voldoen aan de vraag die voortkomt uit de Regionale Energiestrategie. Dit betekent dat Enexis ervoor gaat zorgen dat de 140 hectare aan zonneparken aangesloten zal kunnen worden op het netwerk. De tijdsperiode die hiermee gemoeid is, is nog niet duidelijk.

We hebben Enexis nodig om vorm te geven aan de energietransitie. Doordat Enexis keuzes moet maken op welke plekken er met prioriteit gewerkt moet worden aan de infrastructuur, is het van belang om Enexis mee te nemen in de gemeentelijke planvorming en deze planvorming ook te onderbouwen met cijfers van diverse investeringsplannen binnen de gemeente. Hiervoor zal een onderzoek binnen de gemeente worden gedaan. Hierbij betrekken we ook zon op dak en kleine windmolens. Als we de investeringsplannen integraal kunnen aantonen met cijfermatige onderbouwing, dan zal de praktijk uitwijzen dat Enexis eerder aan de slag gaat in Midden Drenthe. Ze lopen in een dergelijke situatie immers minder risico op desinvestering van investeringsmaatregelen. Bovendien lopen we met deze voorgestelde aanpak minder risico op een zogenaamde kip-ei discussie, een situatie waarin de netwerkbeheerder wacht op concrete plannen van overheid of investeerders en die

partijen juist weer wachten op de aanpassingen in de infrastructuur van de netbeheerder. Het samen optrekken in de planvorming voorkomt dit grotendeels en levert sowieso tijdwinst op.

Goede ruimtelijke ordening

Dit aspect moet nog helemaal uitgewerkt worden. Denk aan het onderzoeken of het mogelijk is om opgaven te combineren, het eventueel uitsluiten van gebieden, het stellen van eisen aan de landschappelijke inpassing, het stellen van voorwaarden in verband met het beschermen van de gezondheid, veiligheid en flora en fauna.

Wegingsfactoren

Partijen die inschrijven op de tender moeten vooraf weten aan welke criteria hun inschrijving zal worden getoetst. Criteria die in ieder geval meegenomen zullen worden zijn de participatie-instrumenten en zoals gezegd de score op de zonneladder. Hoewel de wegingsfactoren nog nader uitgewerkt moeten worden, blijkt uit de praktijk dat met name de financiële participatie voor draagvlak van belang is. Dit zal in de weging dan ook zwaar meewegen.

Toetsingscommissie

Om de inschrijvingen te beoordelen zal een onafhankelijke commissie worden ingesteld. Deze commissie zal in ieder geval de volgende expertises aan boord moeten hebben:

- Financieel expert
- Planoloog / landschapper
- Vertegenwoordiging dorpenoverleg
- Vertegenwoordiging ondernemersvereniging
- Vertegenwoordiging agrarische sector
- Vertegenwoordiging recreatieve sector

Het proces van de tender

De tender moet goed aansluiten bij wat er leeft in de samenleving en bij wat er praktisch en juridisch gezien mogelijk is. Daarom gaan we voor de tender een uitgebreide consultatie doen, die uit twee delen bestaat: een deskundigenconsultatie en een maatschappelijke consultatie.

Deskundigenconsultatie

De deskundigenconsultatie houdt in dat we gaan spreken met diverse stakeholders. Denk aan Lto, Recron, Dorpenoverleg, NMF, de Drentse KEI en de energiecoöperaties, Astron, GGD, etcetera.

Maatschappelijke consultatie

Op 12 februari heeft het Dorpenoverleg (DOM) ingesproken bij de raadscommissie Ruimte en Groen, over de Duurzaamheidsvisie. De vertegenwoordiger van DOM gaf aan dat er een solide draagvlak onder de bevolking van de kleine dorpen en buurtgemeenschappen is, om zich in te zetten en bij te dragen aan de uitdagingen van de energietransitie. Men voelt zich betrokken en wil graag zelf (zowel individueel en als ook collectief) bijdragen.

De tender is het instrument bij uitstek om onze inwoners in positie te brengen en ze de mogelijkheid te geven om (bijvoorbeeld door middel van lokale energiecoöperaties) maximaal te participeren in de energietransitie. Daar is ondersteuning voor nodig en het kost tijd. Maar het maakt wel dat het doel van het Klimaatakkoord (50% eigenaarschap) reëel wordt.

Daarom is de maatschappelijke consultatie in het kader van de tender zo belangrijk. We willen bij de samenleving goed uitvragen wat er speelt: welke zorgen zijn er, wat is er allemaal al gedaan, wat is er nodig?

Het proces van maatschappelijke consultatie moet zorgvuldig worden gerund. Het mag niet zo zijn dat lokale initiatieven zich niet voldoende betrokken voelen. Het zou contraproductief werken als er wel wordt gewerkt aan criteria voor grootschalige zonne-energie terwijl lokale initiatieven niet voldoende worden betrokken in een maatschappelijke consultatie.

Communicatie is van groot belang tijdens het gehele proces om te komen tot de tender. Het maatschappelijk belang is groot. Duidelijkheid en openheid over inhoud en proces zijn daarom heel belangrijk, evenals zoveel mogelijk inwoners van onze gemeente hierbij betrekken.

Op dit moment werken wij het plan van aanpak voor deze maatschappelijke consultatie verder uit. Tijdens een bijeenkomst op 18 juni a.s. zullen wij onze voorgestelde aanpak aan u presenteren. U ontvangt daarvoor nog een uitnodiging.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Tiny van Hoek, beleidsmedewerker fysieke leefomgeving, te bereiken op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdagochtend via telefoonnummer (0593) 53 92 96.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester,